

017759 2012 PZST-M-12154

Jw-NMemo toets natuureffecten tijdelijke losvoorziening

y.v. Olijet
9/11/2012

Memo tijdelijke losvoorziening traject Cauwersinlaag

Kenmerk: PZST-M-12154

1 Aanleiding

Voor de werkzaamheden aan dijktraject Borrendamme, Cauwersinlaag, Havenkanaal West bij Zierikzee is op 25 april 2012 door de provincie Zeeland een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 afgegeven (kenmerk12002367/NB.11.0310). De verleende vergunning gaat uit van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over de werkzaamheden en de mogelijke invloed daarvan op voor Natura 2000-gebied 'Oosterschelde' kwalificerende natuurwaarden. Welke effecten zich (kunnen) voordoen is vastgelegd en beoordeeld in de vorm van een Passende Beoordeling (Wessels, 2011). In deze toets is rekening gehouden met een transportroute langs en door de bebouwde kom van Zierikzee. Omdat naderhand bleek dat dit tot een ernstig belastende stroom zwaar vrachtverkeer door de bebouwde kom zou leiden, is alsnog naar een alternatief omgezien. Die alternatieve aanvoerroute voor de materialen is gevonden in de vorm van aanvoer over water. Een deel van de materialen wordt via schepen naar een eveneens tijdelijke loskade in het havenkanaal van Zierikzee gebracht. Die locatie ligt buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. De eventuele effecten op natuurwaarden van die loskade en de andere aanpassingen zijn afzonderlijk beoordeeld in de 'Natuurtoets aanvullende werkzaamheden Havenkanaal West' (Wessels, 2012). Zij blijven hier verder buiten beschouwing.

Het voornemen is om de materialen ten behoeve van het westelijke deel van het dijktraject via een tijdelijke loskade in de Oosterschelde aan te voeren. Het zoekgebied is weergegeven in figuur 1 en valt binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied. Het is de bedoeling om in de Oosterschelde tussen dp 171-175 m en dp 172 een tijdelijke losplaats aan te brengen in de vorm van een kade van steen en/of een ponton met spudpalen (figuur 2). De kade gaat vanaf de dijkteen circa 25 tot 35 meter het water in om bij de vaargeul te komen. De breedte is circa 20 meter. De kade wordt gedurende de hele werkperiode gebruikt, een periode waarin gemiddeld 1 schip per dag zal arriveren. Na afloop van de werkzaamheden wordt de situatie in de oorspronkelijke staat teruggebracht.

Voor dit voornemen is toestemming gekregen van het Ministerie van EL&I: twee mosselpercelen zullen niet worden verhuurd en voor dit doel worden vrijgehouden. Met de vaste vistuigenvisser(s) t.p.v. de beoogde loslocaties is reeds contact gehad over de werkzaamheden. Afgesproken is dat de aannemer nog voor uitvoering van de werkzaamheden overlegt met de betrokken vissers, dit is als contractverplichting vastgelegd.

Figuur 1 zoekgebied tijdelijke loslocatie

Figuur 2 Impressie losvoorziening

Het aanleggen, gebruiken en verwijderen van een loskade heeft geen deel heeft uitgemaakt van de Passende Beoordeling. De verleende vergunning Nbwet is niet van toepassing op deze tijdelijke voorziening. Voorwaarde 3 van de verleende vergunning sluit het aanleggen van een loswal uit: *Eventuele aanleg en gebruik van een onderwaterdepot en/of een tijdelijk aan te leggen loswal maken geen onderdeel uit van deze vergunning en zijn niet toegestaan.*

Op basis van de gegevens zoals die in de PB voor het werk aan het hele dijktraject zijn gebruikt is een aanvullende effectbeoordeling opgesteld. Voor de achterliggende gegevens over het toetsingskader, kwalificerende soorten en habitattypen en de aanwezige natuurwaarden langs het traject wordt hier uitdrukkelijk verwezen naar de PB.

2 Effectbeoordeling losvoorziening

De tijdelijke loskade is voorzien op een locatie langs de strekdam bij Borrendamme en het aansluitende deel van de dijk tussen dp170 en dp172. Binnendijks ligt hier de Cauwersinlaag, een natuurgebied dat tot het Natura 2000-gebied behoort. Op basis van de ecologische gegevens samengevat in de PB is beoordeeld of, en zo ja welke, extra significante effecten het aanbrengen en gebruiken van een tijdelijke losvoorziening op kwalificerende natuurwaarden kan hebben.

Habitattypen

Het voorland van het gehele traject bestaat uit ondiep tot diep water en bestaat uit zacht substraat, wat valt onder het kwalificerend habitatype H1160 'Grote ondiepe kreken en baaien'. Andere kwalificerende habitattypen zijn in het projectgebied niet aanwezig. Afhankelijk van de wijze waarop de losvoorziening wordt aangelegd treedt als gevolg daarvan een tijdelijk ruimtebeslag op van maximaal 20m x 35 m = 0,07 ha en daarmee verstoring van dat oppervlak aanwezige habitatype H1160. Wordt uitsluitend gebruik gemaakt van drijvende pontons op palen, dan loopt het oppervlak habitatype dat beïnvloed wordt terug tot vrijwel niets. Na afronding van de werkzaamheden wordt de oude situatie hersteld, waarbij alle toegepaste materialen worden verwijderd en de bodem op de oorspronkelijke hoogte wordt afgewerkt. Het effect van de losvoorziening is daarmee van tijdelijke aard en zal geen blijvend effect op het instandhoudingsdoel van het habitatype H1160 hebben. Wordt alleen een constructie op palen toegepast, dan blijft ook een tijdelijk effect op het habitatype nagenoeg achterwege.

Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten

De losvoorziening ligt geheel buitendijks, in de Oosterschelde. Mogelijke effecten beperken zich tot de kwalificerende zeezoogdieren en watervogels (zie PB, Wessels 2011). Aan land gebonden zoogdieren en planten blijven hier daarom buiten beschouwing, een effect van het werk daarop is reeds getoetst in de PB.

In de directe omgeving van het projectgebied komen geen rustplaatsen van Gewone zeehond voor. De dichtstbijzijnde rustplaats ten tijde van het opstellen van de PB werd gevormd door de Westgeul van de Roggenplaat. De zeehonden liggen nu vooral aan de noordzijde van de Roggenplaat, waarbij de Oostgeul ook een zeer belangrijke ligplaats is. Niet alleen de Oliegeul vormt een belangrijk foerageergebied, ook de Hammen en andere delen van de Oosterschelde doen er toe. Belangrijke voedselgebieden zijn de Oliegeul, de Hammen en andere delen van de Oosterschelde (Strucker 2010). Zij liggen ruim buiten de beïnvloedingssfeer van de dijkwerkzaamheden (> 8 km). Voor foeragerende en migrerende zeehonden en bruinvissen is ruim voldoende uitwijkmogelijkheid aanwezig. Het aan de werkzaamheden toevoegen van een loskade voegt geen extra verstorend effect toe. Ook het ene schip extra dat hierdoor door de geul vaart leidt vrijwel zeker niet tot extra verstoring ten opzichte van het reguliere gebruik van de geul door de scheepvaart. Eventuele effecten zijn marginaal of afwezig.

Het water en het dijkgedeelte waarin en waarvoor de losvoorziening wordt aangebracht is niet van belang voor broedvogels. De hier direct achter de dijk gelegen Cauwersinlaag is dat bij uitstek wel. Het is een belangrijk broedgebied, o.a. voor visdieven, dwergsterns en kluten. In de PB wordt vastgesteld dat naar verwachting geen verstoring van visdief en dwergstern optreedt als gevolg van de buitendijkse transportroute en de werkzaamheden tussen dp 168 – 176. De dieren maken gebruik van de eilandjes in de inlaag die op ca 200 m van de zeewering gelegen zijn. Bij de recente werkzaamheden ter hoogte van de Wever's en Flauwers Inlagen bleken op eilandjes broedende sterns niet verstoringsgevoelig voor de dijkwerkzaamheden/transport. Naar verwachting ligt dit niet anders voor het gebruik van de losvoorziening, waarvan de aanleg voorzien is nog voor het broedseizoen aanvangt en tijdens de werkperiode niet meer dan 1 schip per dag gelost zal worden. Bovendien zijn er ruim voldoende geschikte broedbiotopen in de directe omgeving van het projectgebied (o.a. Zuidhoek Inlagen). Extra negatieve effecten als gevolg van het gebruik van de losvoorziening op de instandhoudingsdoelen van doel broedvogelsoorten zullen niet optreden.

Waar het niet-broedende vogels betreft heeft de losvoorziening alleen een mogelijk effect op buitendijks, op open water, foeragerende en rustende vogels als aalscholver, brilduiker en middelste zaagbek. Droogvallend slik is niet aanwezig, zodat een effect op foeragerende steltlopers, ganzen en eenden uitgesloten is. In het PB wordt geconcludeerd dat van de werkzaamheden aan de dijk en het bijbehorend transport geen effect op de genoemde op open water verblijvende vogels uitgaat. In het PB wordt vastgesteld dat deze vogels daar niet overtijen en eenvoudig kunnen uitwijken. Er is geen reden om aan te nemen dat dit anders ligt als langs een zeer klein deel van de dijk, in open water, een kade wordt aangelegd waarlangs eens per dag een schip afmeert.

Het effect op ' overige kwalificerende soorten' is reeds beoordeeld in het PB voor het werk als geheel. Aanleg van de losvoorziening leidt niet tot andere of extra effecten op wieren en zoutplanten. Dat geldt ook voor vissoorten waarvoor de stenen van de kreukelberm een geschikte paaiplaats voor bijvoorbeeld botervis, snotolf en zeedonderpad vormen. De kade komt in zee, voor het dijktraject te liggen, en heeft geen extra effecten op sublitorale fauna anders dan het werk als geheel. Tussen dp 161 – 198 zal een nieuwe kreukelberm worden aangelegd of stenen van de oude berm worden herschikt. Deze werkzaamheden zullen daar leiden tot tijdelijke vernietiging van de leefomgeving van de sublitorale fauna en zijn beoordeeld in de PB op grond waarvan reeds een Nb-vergunning is afgegeven. De meeste dieren zijn voldoende mobiel om te kunnen uitwijken, maar zeker is dat plaatselijk wieren, slakken, anemonen en dergelijke verloren zullen gaan. Het extra tijdelijk ruimtebeslag van maximaal 0,07 ha heeft hierop echter geen of marginale extra effecten. Andere aanwezige soorten zijn niet afhankelijk van de kustzone en zijn bovendien zeer mobiel of bevinden zich in dieper water (Wessels 2011).

3 Conclusie

Uit bovenstaande volgt dat van de aanleg en het gebruik van de tijdelijke losvoorziening geen extra effect op de kwalificerende natuurwaarden van de Oosterschelde te verwachten is. Met een maximaal (maar waarschijnlijk geringer) extra tijdelijk ruimtebeslag van 0,07 ha van habitatype 1160 en een minimale extra verstoring als gevolg van het lossen van een schip per dag een extra effect bovenop de reeds vergunde werkzaamheden marginaal of afwezig. Omdat de gewenste voorziening geen deel uitgemaakt heeft van de vergunningaanvraag en in de verleende vergunning expliciet wordt uitgesloten, is niettemin een door het bevoegd gezag te verlenen toestemming op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vereist.